

Behovsutredning 2026–2028

Miljö- och klimatnämnden

2025-05-09

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Förutsättningar.....	4
2.1	Inledning	4
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål.....	5
2.3	Nulägesanalys och fokusområden.....	5
2.4	Kommande förändringar	7
2.5	Denna behovsutredning.....	8
3	Nämndens grunduppdrag	10
3.1	Livsmedelskontroll	10
3.2	Prövning och tillsyn inom alkohol- och tobaksområdet	12
3.3	Miljö- och hälsoskyddstillsyn.....	14
3.4	Driva och samordna stadens miljö- och klimatarbete	18
3.5	Miljöövervakning	20
3.6	Stadsutveckling.....	20
3.7	Energi- och klimatrådgivning	20
4	Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden	21
5	Uppdrag från nämnden.....	22
6	Resursbehov 2026–2028	23
6.1	Sammanställning resursbehov 2026–2028	23
6.2	Ledning och stödavdelningar	23
6.3	Miljö- och klimatnämnden	24
6.4	Livsmedelskontroll och tillstånd	24
6.5	Miljötillsyn	24
6.6	Miljöstrategi.....	25
6.7	Totalt resursbehov för 2026 per avdelning	25

1 Sammanfattning

Miljöförvaltningens behovsutredning sammanfattar förvaltningens resursbehov inom ramen för verksamhetens uppdrag 2026–2028. Behovsutredningen har två huvudsakliga syften:

- Den är ett av tre viktiga underlag i miljö- och klimatnämndens arbete med att ta fram nämndens budget för 2026. Miljö- och klimatnämndens genomförandeplan och kommunfullmäktiges budget för 2026 utgör de andra viktiga underlagsdokumentet för detta arbete.
- Den möter de lagkrav som finns på att den operativa tillsynsmyndigheten (här miljö- och klimatnämnden) ska utreda tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken samt att kontrollmyndigheten (här miljö- och klimatnämnden) årligen ska fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll.

I kapitel 2 presenteras de väsentliga förutsättningar som förvaltningen ska förhålla sig till gällande identifiering och analys av behov och resurser för de kommande åren. I kapitel 3 presenteras de resursbehov som har identifierats inom respektive verksamhetsområde enligt nämndens grunduppdrag.

I kapitel 4 och 5 presenteras de tidigare tilldelade uppdrag från kommunfullmäktige respektive nämnden som förvaltningen planerar att fullfölja under perioden 2026–2028.

Till sist presenteras i kapitel 6 en samlad uppskattning av de resursbehov som förvaltningen bedömer finns för att klara nämndens åtagande under de kommande tre åren.

Under perioden 2026–2028 så förväntas finansieringen från taxor öka i förvaltningens myndighetsutövning. Samtidigt ser förvaltningen effekter av effektiviseringsåtgärder. Det betyder att Miljö- och klimatnämndens behov av kommunbidrag minskar med 2,5 miljoner kronor samtidigt som satsningar på det miljöstrategiska arbetet ändå kan utökas något. Samlat bedömer förvaltningen att detta ger god miljönytta i kombination en god ekonomisk avvägning.

2 Förutsättningar

2.1 Inledning

Det kommunala ändamålet för miljö- och klimatnämnden lyder:

”Miljö- och klimatnämnden utgör stadens myndighetsutövande nämnd inom miljö- och hälsoskyddsområdet och ska driva och samordna stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.”

Reglementet pekar ut de myndighetsuppdrag som nämnden har ansvar för med:

- Miljöövervakning.
- Prövning och tillsyn enligt miljöbalken, alkohollagstiftningen och tobakslagstiftningen.
- Kontroll enligt livsmedelslagstiftningen, samt tillsyn enligt andra lagar, som lagen om receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om marknadskontroll och strålskyddslagen.

Reglementet pekar utöver detta ut miljö- och klimatnämnden som den nämnd som har det övergripande ansvaret för miljö- och klimatfrågorna i staden. Detta genom att nämnden förväntas:

- Driva och samordna stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.
- Samordna det av stadens arbete som följer av Europaparlamentets och rådets havsmiljödirektiv och vattendirektiv.
- Utveckla stadens energi- och klimatrådgivning och ansvara för stadens energiplan.

Av reglementet framgår också att nämnden ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030, det vill säga de tillståndsmål som utgör FN:s globala hållbarhetsmål.

Det finns också andra mål och uppdrag som nämnden ska förhålla sig till och arbeta mot. Här kan nämnas att tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljökvalitetsmål och de alkohol- och folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella, regionala och lokala miljömålen, den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken samt den Nationella kontrollplanen (NKP) inom livsmedel. Således ska det nationella miljömålssystemet som utgör målbilden för miljölagstiftningen beaktas liksom förstås det lokala miljö- och klimatprogrammet. Men också verksamhetsmål som Livsmedelsverkets mål för livsmedelskontrollen.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

För att precisera och konkretisera den prioritering som respektive nämnd ska göra det kommande året, inom ramen för sitt reglemente beslutar kommunfullmäktige om en budget för Göteborgs Stad. Kommunfullmäktiges budget är således Göteborgs Stads övergripande styrdokument.

Göteborgs Stads budget för 2025 innehåller sju mål. I nämndens budget för 2025 har nämnden beslutat att nämndens arbete ska bidra till att samtliga sju mål kan nås. Förvaltningen har i samband med framtagandet av denna behovsutredning utgått ifrån att dessa sju mål också kommer att vara nämndens mål för verksamheten under 2026–2028.

1. Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald
2. Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist
3. Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet
4. Segregationen i Göteborg ska brytas
5. Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov
6. Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor
7. Göteborg ska klara kompetensförsörjningen

Nämndens arbete med att bidra till målen är inkluderat i resursbehoven som beskrivs i kapitel 3 och 6.

2.3 Nulägesanalys och fokusområden

I budget 2025 identifierades tre prioriterade fokusområden inom nämndens grunduppdrag som särskilt viktiga för att uppnå och bidra till nämndens och stadens mål. Dessa prioriterade fokusområden har aktualitetsprövats och bedöms kvarstå för perioden 2026–2028. De ingår därför i resursbehoven som beskrivs under kapitel 3.

2.3.1 Öka takten i miljö- och klimatomställningen

För att accelerera Göteborgs miljö- och klimatomställning krävs ett tydligare strategiskt fokus och starkare stöd till stadens nämnder och styrelser. Strategiskt fokus handlar exempelvis om att arbeta för att alla nämnder och styrelser ska driva och följa upp målen i miljö- och klimatprogrammet.

Under 2026 görs en särskild satsning på att stärka det omställningsledarskap som bedöms viktigt för att lyckas med stadens miljö- och klimatmål. Samtidigt som förvaltningen fullföljer utvecklingen av stadens uppföljnings- och analyskapacitet, breddas det behovsanpassade stödet till stadens nämnder och styrelser, och förmågan att driva utveckling förstärks ytterligare.

För att miljö- och klimatarbetet i Göteborg ska få genomslag krävs ett brett engagemang. Under 2026 fortsätter förvaltningen prioritera insatser som stärker kunskap om stadens miljö- och klimatarbete, liksom förbättrad delaktighet och samverkan både internt i staden och med det omgivande samhället. Här är inte minst civilsamhälle och invånare liksom näringslivet viktiga målgrupper. Syftet är att bygga kapacitet, samsyn och aktiviteter för ett ekologiskt hållbart Göteborg.

Tillgång till relevant och tydligt miljödata är en förutsättning för evidensbaserade beslut, transparens och ansvarstagande. Det handlar om att ha tillförlitliga systemstöd och arbetsmetoder för effektiv datahantering. Under 2026 fortsätter förvaltningen utveckla strukturer och tekniska lösningar för att säkerställa att miljödata används som ett aktivt styrverktyg.

Energi- och klimatrådgivningen hjälper både hushåll och små och medelstora företag att uppnå hållbarhet och resurssnålhet. Verksamheten fortsätter att drivas med oförminskad kraft 2026 med syfte att bidra till utbredd klimatnytta i Göteborg.

Att driva omställningen kräver en bred palett av kompetenser, liksom tillräckliga resurser och effektiva arbetssätt. De förstärkningar som politiken har beslutat 2025 ger förvaltningen ett gott utgångsläge och inom denna ram kan omställningsarbetet prioriteras högt i perioden 2026–2028.

2.3.2 Förbättra företagsklimatet

Ett förbättrat företagsklimat är avgörande för att näringslivet ska välja Göteborg för etablering och expansion. För att stärka företagsklimatet i Göteborg kommer vi att arbeta i enighet med stadens näringslivsstrategiska program och fortsatt fokusera på att göra det enklare för näringslivet att bedriva verksamhet i staden. Ett positivt och stödjande bemötande av företagen är högt prioriterat i allt vi gör.

Vi kommer att satsa på ett förstärkt kundfokuserat utvecklingsarbete där vi kontinuerligt förbättrar våra processer. Särskild vikt kommer att läggas vid transparens och tillgänglighet, effektiv kommunikation, rådgivning samt digitalisering, inklusive användning av AI-teknologi.

Samtidigt kommer vi att genom vår myndighetsutövning fortsätta att förstärka styrningen i arbetet mot osund konkurrens och kriminell verksamhet. Vi fokuserar på att kompetensutveckla våra medarbetare och att utveckla samarbetet med andra myndigheter för att motverka människohandel, narkotikahandel och annan kriminalitet.

Vårt utvecklingsarbete och vårt ledarskap ska genomsyras av en vilja att förenkla och skapa de bästa förutsättningarna för företag att driva verksamhet i Göteborg.

Genom att fokusera på dessa områden strävar vi efter att bidra till en miljö där företag kan blomstra och bidra till stadens hållbara tillväxt.

2.3.3 Verka för en hållbar och effektiv organisation

Att ha en robust och hållbar organisation är en förutsättning för att klara nämndens uppdrag, även om det sker förändringar såväl internt i organisationen som i omvärlden. Förvaltningen kommer därför att fortsätta sitt systematiska arbete för att verka för att de förändringar som kommer framöver, oavsett om de är externa eller interna, inte nämnvärt påverkar hur vi förmår att leverera på vårt uppdrag. För att uppnå detta kommer förvaltningen fortsätta fokusera på krisberedskap genom förvaltningens krisorganisation, kontinuitetsplan samt olika scenarioövningar. Förvaltningen kommer även fortsätta arbetet med personsäkerhet och informationssäkerhet genom att öka kunskap och säkerhetsmedvetenhet hos medarbetare och chefer.

För att möta omvärldens krav på effektivitet och transparens kommer förvaltningen att fortsätta sin digitaliseringsresa, där moderna digitala lösningar implementeras för att förbättra processer och öka servicegrad. Förvaltningen kommer fortsätta arbeta för att ha en organisation som präglas av ett kommunikativt klimat. Att ytterligare stärka tilliten är viktigt både för effektiviteten och för ett gott arbetsklimat, som in förlängningen också gynnar kompetensförsörjningen.

Ett fokus på innovation och verksamhetsutveckling kostar en del resurser på kort sikt, men kommer gynna verksamheten med god kvalitet, effektivitet och måluppfyllelse framåt.

2.4 Kommande förändringar

Förvaltningen har för perioden 2026–2028 konstaterat några förändringar i lagstiftningar som miljö- och klimatnämnden har kommunansvar för i Göteborg. Nedan presenteras en preliminär analys av hur dessa förändringar kan påverka nämndens verksamhet, utan att dessa räknas in i förvaltningens resursbehov för perioden.

Statlig översyn av kontrollorganisationen och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företagen

Syftet med denna översyn är att stärka konkurrenskraften i livsmedelskedjan och skapa en mer effektiv kontrollstruktur som förenklar för företag och säkerställer likvärdiga konkurrensvillkor.

Utredningen ska föreslå hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan, inklusive revision, ska organiseras och finansieras inom områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter (ABP) och djurskydd i samband med slakt. Utredningen väntas vara klar 31 maj 2025.

Förslaget innebär att allt kontrollansvar för livsmedel, foder, animaliska biprodukter (ABP) och djurskydd vid slakt centraliseras till Livsmedelsverket och Jordbruksverket.

Konsekvenser av förslaget är att:

- Kommunerna förlorar ansvaret för livsmedels- och ABP-kontrollen, vilket leder till minskade intäkter från kontrollavgifter.
- Eftersom kommunerna inte längre behöver finansiera kontrollverksamheten med skattemedel, kan dessa medel omfördelas till andra kommunala verksamheter.
- Inför och i samband med omorganisationen behöver kommunerna omorganisera personal och resurser samt överföra en stor mängd data, vilket kommer påverka budgeten.
- Staten föreslås ersätta kommunerna för de merkostnader som uppstår under omställningen till den nya kontrollorganisationen. Det är i dagsläget oklart om denna ersättning motsvarar de faktiska kostnaderna.

Enligt förslaget väntas förberedelsearbetet i kommunerna påbörjas 2027 och den nya kontrollorganisationen starta 1 januari 2028.

Reviderat luftkvalitetsdirektiv kräver ny färdplan i Göteborg

I oktober 2024 antog EU-rådet och Europaparlamentet ett reviderat luftkvalitetsdirektiv (2024/2881). Göteborgs Stad har två år på sig för att genomföra direktivets bestämmelser i svensk lagstiftning. Med stor sannolikhet kommer den nya lagstiftningen innebära att miljökvalitetsnormerna skärps, och att Göteborg kommer att behöva ta fram en färdplan för att vi ska kunna klara de kommande gränsvärdena för halterna av partiklar (PM10) till år 2030. Färdplanen behöver vara beslutad senast i december 2028, vilket innebär att förvaltningen behöver börja arbeta med den under 2026.

2.5 Denna behovsutredning

Vår omvärld är i ständig förändring och en analys av vad det betyder för nämndens uppdrag, och därunder hur förvaltningen ska arbeta så effektivt som möjligt med största möjliga nytta som resultat, måste finnas som grund för prioriteringarna inför 2026–2028. Omvärldsbevakningen när det gäller status för sakfrågorna lokalt, nationellt och internationellt bygger på en analys av resultat utifrån förvaltningens egna och andras miljöövervakning. Den bygger också på de observationen som gjorts i samband den miljötillsyn och livsmedelskontroll som har bedrivits samt inom prövning och tillsyn som genomförts inom ramen för alkohol- och tobakslagstiftningarna.

Enligt miljöbalken ska den operativa tillsynsmyndigheten årligen (här miljö- och klimatnämnden) utreda tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde. På motsvarande vis finns det krav i livsmedelslagstiftningen om att kontrollmyndigheten (här miljö- och klimatnämnden) årligen ska fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll. Dessa lagkrav möts genom denna behovsutredning. Behovsutredningarna för respektive område kommer i ett senare skede att konkretiseras i form av en tillsynsplan respektive en kontrollplan.

Från och med i år presenterar förvaltningen en mer överskådlig behovsutredningshandling för nämnden. Ledstjärnor i denna utveckling är förenkling och effektivitet i linje med nämndens budget 2025, stadens justerade planerings- och uppföljningsstruktur, samt inriktningen på tillitsbaserade styrning i kommunfullmäktiges budget 2025.

Förvaltningen presenterar en analys av resursbehovet för nämndens grunduppdrag den närmaste treårsperioden under kapitel 3. Där bedöms kommande resursbehov med hjälp av en trendskala.

3 Nämndens grunduppdrag

I detta kapitel redovisas en resursbedömning av nämndens grunduppdrag enligt reglementet indelat i sju övergripande verksamhetsområden. För varje område finns en kort beskrivning, en analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden, samt en sammanställning av resursbehovet.

Bedömningen av behovet görs utifrån de specifika förutsättningarna i kommunen för respektive verksamhetsområde. Det första året är mer preciserat och för de övriga anges en översiktlig bedömning av kända förändringar. Som underlag till uppgifterna i avsnitt 3.2–3.4 finns register över verksamheter som behöver återkommande tillsyn och kontroll samt beräkningsunderlag med mer detaljerad information.

3.1 Livsmedelskontroll

Syftet med livsmedelslagstiftningen och livsmedelskontrollen är att alla konsumenter får säkra livsmedel som är producerade och hanterade i enighet med lagstiftningen. Kontrollen ska vara riskbaserad, ändamålsenlig och likvärdig för alla företag och organisationer.

3.1.1 Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Trend	2026	2027	2028
Kostnader	Svagt minskande	Oförändrad	Oförändrad
Intäkter från taxor och avgifter	Ökande	Oförändrad	Oförändrad
Kommunbidrag	Minskande	Oförändrad	Oförändrad

Tabell 1. Trend för resursbehovet inom livsmedelskontroll för 2026–2028

Styrd tid

Den huvudsakliga kontrolltiden inom området livsmedel utgörs av styrd tid i form av planerad kontroll på registrerade verksamheter. I kommunen finns i nuläget cirka 5 000 livsmedelsverksamheter som miljönämnden har kontrollansvaret för.

Förvaltningen har klassat om de flesta verksamheterna enligt den nya riskklassningsmodellen och anpassat bemanningen efter den minskade mängden kontrolltimmar. Detta innebär att vårt resursbehov för planerad kontroll förväntas ligga på samma nivå som i år under de kommande åren.

Den övergripande nationella kontrollplanen gäller till och med 2025 och därmed har vi ingen vägledning om vad livsmedelsverket kommer fokusera på nationellt från 2026 och framåt.

Det förvaltningen ser och där vi också har påbörjat ett arbete är inom kontrollområdet spårbarhet. Livsmedelsfusk och osäkra livsmedel som kommer in på marknaden på olagliga sätt har ökat, vi kommer därför att fokusera på att

kontrollera detta i högre grad. För att kunna utföra denna typ av kontroll behövs kompetensutveckling hos medarbetarna samt en utökning av provtagning av osäkra livsmedel, vilket inte kan finansiera genom avgiftsuttag från verksamheterna.

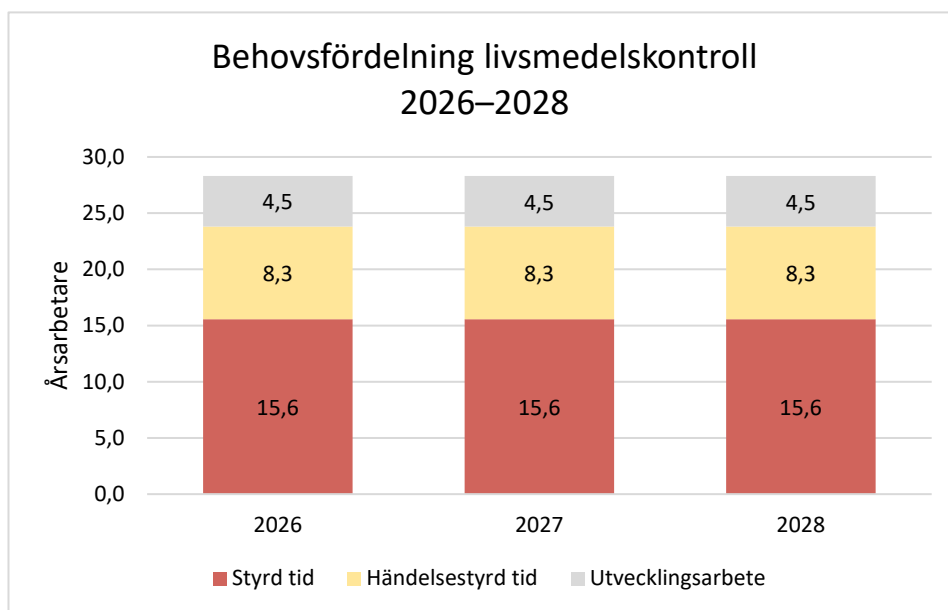
Händelsestyrd tid

Den händelsestyrda tiden inom livsmedelskontrollen omfattar bland annat hantering av anmälningar om registrering, klagomål, misstänkt matförgiftning och livsmedelsburna utbrott, RASFF, sanktionsutredningar, remisser, samt rådgivning och stöd. Här ingår även uppföljande kontroll som går utöver den ordinarie planerade kontrollen och som har sin orsak i bristande efterlevnad av lagstiftningen. Den nya riskklassningen har lett till färre kontroller för många verksamheter, vilket kan öka risken för bristande efterlevnad och därmed fler händelsestyrda kontroller. Dock har inga sådana tecken setts ännu. Den händelsestyrda tiden förväntas ligga oförändrad under perioden.

Utvecklingsarbete

Vi har inom avdelningen identifierat tre förflyttningsområden: *Effektiv verksamhet*, *Förbättrat företagsklimat* och *Utvecklingsorienterad verksamhet*. För att förbättra dessa områden har vi tagit fram flera aktiviteter som vi kommer att fokusera på under de kommande tre åren. Dessa aktiviteter inkluderar att hitta synergieffekter genom gemensamma kontroller, förbättra interna kontaktvägar för att förenkla och stödja de företag vi arbetar med, samt utveckla vår tillgänglighet och informationshantering för att underlätta för företagen. Som exempel kan nämnas att vi arbetar med att få fram ett mer ändamålsenligt planeringsverktyg i form av kartverktyget. Detta i kombination med medarbetardriven utveckling av kontrollprocesserna tror vi kommer bidra till en mer effektiv verksamhet.

Sammanställning

Figur 1. Figuren visar behov av årsarbetare exklusive ledning inom livsmedelskontroll 2026–2028.

3.2 Prövning och tillsyn inom alkohol- och tobaksområdet

Syftet med alkohollagen, lagen om tobak och liknade produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter är att begränsa alkoholens, tobakens samt nikotinprodukternas skadeverkningar. En viktig del i detta är den prövning och tillsyn som genomförs av miljöförvaltningen. Prövningen och tillsynen syftar till att kontrollera att ovan nämnda regelverk efterföljs och därmed att människor skyddas mot de skadeverkningar dessa produkter kan ge.

3.2.1 Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Trend	2026	2027	2028
Kostnader	Svagt ökande	Oförändrad	Oförändrad
Intäkter från taxor och avgifter	Ökande	Oförändrad	Oförändrad
Kommunbidrag	Minskande	Oförändrad	Oförändrad

Tabell 2. Trend för resursbehovet inom prövning och tillsyn inom alkohol- och tobaksområdet för 2026–2028

Styrd tid

Den huvudsakliga tillsynstiden inom områdena serveringstillstånd, försäljningstillsyn av tobak, nikotinprodukter samt folköl utgörs av styrd tid där verksamheterna betalar i förskott. I kommunen finns i nuläget cirka 980 serveringsställen och 610 verksamheter där man säljer folköl, tobak och nikotinprodukter. Tillsyn utförs som både inre tillsyn, då en granskning av ekonomisk och personlig lämplighet genomförs, samt som yttre tillsyn med besök på verksamheten.

Alla stadigvarande serveringsställen med försäljning till allmänheten ska få minst en årlig yttre tillsyn per år. Verksamheter med sen serveringstid och serveringsställen som har återkommande anmärkningar kommer besökas flera gånger årligen.

Alla tobaksförsäljningsställen får också årlig tillsyn. Utöver detta görs tillsyn på verksamheter med nikotinprodukter och/eller folköl. Dessa får tillsyn två gånger på tre år om tillsynen är utan anmärkning, annars minst en gång per år.

Genom det pågående utvecklingsarbetet planeras framåt att handläggare ska genomföra yttre alkoholtillsyn i större omfattning. Detta för att öka kvalitén då det leder till en sammanhållen handläggning som genomförs av en person med hög kompetens. I samband med detta kommer handläggarna jobba med förstärkt dialog. Även den inre tillsynen planeras att utvecklas genom att systematiskt kontrollera att såväl serveringsställen som försäljningsställen för tobak uppfyller kraven på ekonomisk och personlig lämplighet. Genom att mer systematiskt kontrollera samtliga verksamheter så får vi en högre kvalitet i den inre tillsynen.

Under den styrda tiden tillkommer också tillsyn av verksamheter med gårdsförsäljningstillstånd. Sveriges riksdag beslutade den 23 april 2025 om en lagändring vilket innebär att en ny typ av tillstånd, gårdsförsäljningstillstånd, införs den 1 juni 2025. Detta nya område omfattas också av tillsyn.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid för försäljningstillstånd och serveringstillstånd innebär främst att handlägga ansökan om serveringstillstånd, försäljningstillstånd för tobak, anmälan om att sälja folköl eller nikotinprodukter samt att utreda sanktionsärenden. Från 1 juni 2025 tillkommer också prövning av gårdsförsäljningstillstånd. Lagändringen kommer öka resursbehovet under 2025 i och med att ansökningar om gårdsförsäljning i det initiala skedet kommer öka. Hur det kommer påverka resursbehovet på sikt är dock oklart.

Utvecklingsarbete

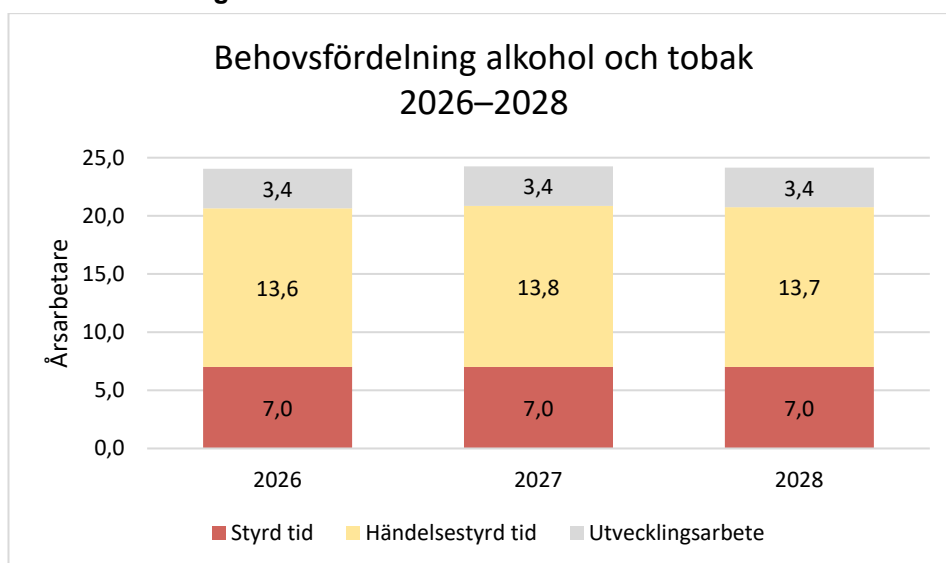
Vi har inom avdelningen identifierat tre förflyttningsområden: *Effektiv verksamhet*, *Förbättrat företagsklimat* och *Utvecklingsorienterad verksamhet*. För att förbättra dessa områden har vi tagit fram flera aktiviteter som vi kommer att fokusera på under de kommande tre åren. Dessa aktiviteter inkluderar att hitta synergieffekter genom gemensamma inspektioner, förbättra interna kontaktvägar för att förenkla och stödja de företag vi arbetar med, samt utveckla vår tillgänglighet och informationshantering för att underlätta för företagen.

Som ett exempel på vad vi gör för ett förbättrat företagsklimat är att löpande arbeta med att informera och kommunicera vilka uppgifter som krävs för prövningen för att processen ska bli så smidig som möjligt. Detta väntas vara en åtgärd för att korta ned den totala handläggningstiden för de sökande.

Ett annat exempel på utveckling för att uppnå ett förbättrat företagsklimat är att öka vår tillgänglighet. Detta är ett arbete som bedöms kräva resurser under första året för att sedan kunna ge vissa effektiviseringsvinster som påverkar handläggningstiden positivt.

Området tillsyn och prövning inom alkohol- och tobak kommer också vara en del i förvaltningens utveckling av hur AI kan stödja interna processer men inte minst i arbetet med att förenkla för företagen/våra kunder.

Sammanställning

Figur 2. Figuren visar behov av årsarbetare exklusive ledning inom prövning och tillsyn alkohol- och tobaksområdet 2026–2028

3.3 Miljö- och hälsoskyddstillsyn

Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljökvalitetsmål och de folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella, regionala och lokala miljömålen samt den nationella tillsynsstrategin.

Den nationella tillsynsstrategin beskriver vilka tillsynsområden som är extra angelägna ur ett nationellt perspektiv. Det pågår ett arbete med att ta fram en tillsynsstrategi för perioden 2026–2029. Förvaltningen har utgått från det förslag som är framtaget vid beräkning av resursbehovet kommande treårsperiod. Behovet kan komma att påverkas om det sker större förändringar i strategin innan den fastställs.

För närvarande är SOU 2024:98 En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess ute på remiss. I den föreslås bland annat en ny och central prövningsmyndighet och flera förändringar i processerna. Om förslagen blir lagstiftning kan det få en påverkan på resursbehoven framåt, men i dagsläget är det för tidigt att uppskatta omfattningen.

3.3.1 Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Trend	2026	2027	2028
Kostnader	Svagt minskande	Oförändrad	Svagt minskande
Intäkter från taxor och avgifter	Svagt ökande	Svagt ökande	Oförändrad
Kommunbidrag	Minskande	Svagt minskande	Svagt minskande

Tabell 3. Trend för resursbehovet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn för 2026–2028

Styrd tid

Den styrda tiden består av planerad tillsyn på tillståndspliktiga (A, B) samt anmälningspliktiga verksamheter (C, H). I kommunen finns i nuläget cirka 2000 tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter som nämnden har tillsynsansvar för.

Förvaltningen bedömer att följande fokusområden i den nationella tillsynsstrategin behöver prioriteras inom den styrda tillsynen under perioden:

- Verksamhetsutövarnas egenkontroll för att analysera sina miljö- och hälsorisker kopplade till klimatförändringar.
- Inomhusmiljön hos skolverksamheter (ventilation, temperatur och ljudmiljö).
- Verksamhetsutövarna egenkontroll för att fasa ut användningen av PFAS och att minska spridningen av TBT och biocider.
- Säker materialåtervinning och korrekt klassning inom avfallstillsynen.

I styrd tid ingår även granskning av kontrollrapporter för köldmedieaggregat. Förvaltningen bedömer att granskningen kräver utökade resurser i form av två årsarbetare från och med 2026. Anledningen är en ny EU-förordning som medför fler kontroller och mer dokumentation i samband med granskningen samt att fler anläggningar förväntas bli rapporteringsskyldiga.

Ökningen vägs delvis upp av ett minskat resursbehov inom främst enskilda avlopp där arbetet med primärklassning avslutas under 2025.

Sammantaget ökar resursbehovet inför 2026 för att därefter ligga oförändrat under treårsperioden.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat hantering av ansökningar, anmälningar, klagomål, remisser, samt rådgivning och stöd. Behovet uppskattas utifrån tidigare erfarenheter med hjälp av ärendehanteringssystem, samt utifrån den planerade styrda och behovsprioriterade tillsynen då dessa till viss del påverkar den händelsestyrda tillsynen.

Uppskattningsvis kommer den händelsestyrda tiden minska inför 2026 och därefter ligga relativt oförändrad under treårsperioden.

Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden omfattar planerad tillsyn på ej anmälningspliktiga verksamheter (U, UH). Tillsynen prioriteras utifrån den riskbedömning som görs för varje objekt samt en avvägning av att effekten av arbetet är rimlig i förhållande till kostnaden.

Vår prioritering utgår från den nationella tillsynsstrategin som till stora delar berör behovsprioriterad tillsyn. Följande fokusområden bedöms som särskilt viktiga under perioden:

Avfall

- Myndighetsgemensamma insatser för att upptäcka illegal avfallshantering, exempelvis samordnad tillsyn av avfallstransporter.
- Hantering av bygg- och rivningsavfall i syfte att öka återvinningsgraden och få fler verksamheter att rapportera till avfallsregistret. En stor del av arbetsplatsens avfall blandas i gemensamma behållare och transporteras till en avfallsanläggning för viss eftersortering.

Förorenade områden

- Arbetet med förorenade områden sker inom ramen för miljöförvaltningens interna handlingsplan som syftar till att öka takten på den egeninitierade tillsynen. Ett stort arbete som har tillkommit efter antagen plan är anvisning från länsstyrelsen att PFAS – inventera mer än 350 objekt.

Hälsoskydd

- Det termiska klimatet i lokaler för vård och omsorg. Målet är en inomhustemperatur som minskar risken för negativa hälsoeffekter genom att verksamheterna har en fungerande egenkontroll som förebygger och undanröjer olägenheter från höga eller låga temperaturer.
- Inomhusmiljön i bostäder. Fukt, mikroorganismer, buller och dålig luftkvalitet kan orsaka hälsoproblem och socioekonomiska skillnader i boendeförhållanden leder till ojämlikheter i hälsa. Tillsynen syftar till att uppnå en god inomhusmiljö i fler bostäder genom att fastighetsägarna arbetar metodiskt med egenkontroll.

Kemikalier

- Försäljning av särskilt farliga kemiska produkter som också är sprängämnesprekursorer. Genom samarbete med andra myndigheter bidrar tillsynen till att minska risken för att de används i olagliga aktiviteter, såsom tillverkning av hemgjorda sprängämnen.
- Försäljning av kosmetiska produkter inom detaljhandeln. Både exklusiva och billiga produkter har visat sig innehålla förbjudna och allergiframkallande ämnen. Förvaltningen ser ett behov av att fortsatt prioritera denna tillsyn.

Miljöfarlig verksamhet

- Ledningsnät kopplade till tillståndspliktiga avloppsreningsverk med fokus på verksamhetsutövarnas förmåga att upprätthålla verksamheten även under kris eller höjd beredskap för de avloppsanläggningar som omfattas av lagen om allmänna vattentjänster.
- Egenkontroll hos verksamhetsutövare med konstgräsplaner och gummiytor i syfte att minska spridningen av mikroplaster.
- Egenkontroll hos verksamhetsutövare av dagvattenledningsnät i syfte att förebygga och undanröja miljö- och hälsorisker kopplade till yt- och grundvatten.

Utöver strategins fokusområden behöver tillsyn av enskilda avlopp prioriteras under perioden. Avloppstillsyn är en del av Göteborgs stads åtgärdsplan för god vattenkvalitet. Tillsynen kommer riktas mot avlopp med äldre tillstånd samt avlopp inom vattenskyddsområden. I kommunen finns många äldre avlopp som inte fått tillsyn på länge vilket gör att tillsynen behöver utökas under 2027–2028.

Under perioden behöver även arbetet med stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande fortsätta. Det innebär bland annat att samverka internt och externt och genomföra myndighetsgemensamma insatser mot verksamheter som misstänks bedriva osund konkurrens och kriminell verksamhet.

Utvecklingsarbete

För att förvaltningen ska nå effektmålen i den nationella tillsynsstrategin behöver vi fortsatt satsa på kvalitetsuppföljning för att utveckla verksamheten under kommande treårsperiod.

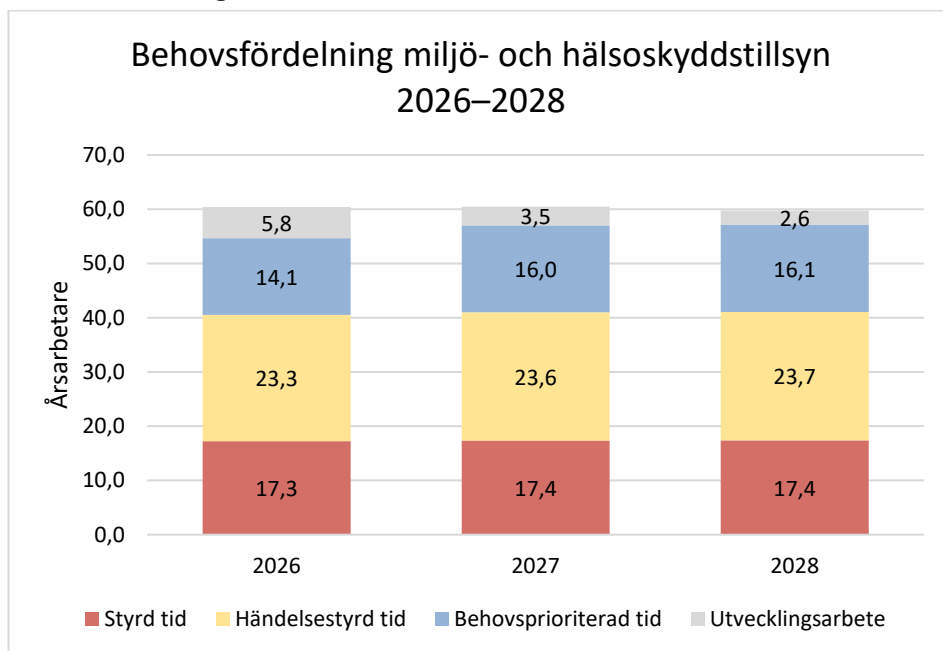
Förvaltningen har under ett flertal år bedrivit ett arbete för att motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet. En stor del utgör behovsprioriterad tillsyn som beskrivs ovan. En annan stor del består av utvecklingsarbete i form av utredning, informationsinhämtning och analys samt kompetensutveckling. Under perioden förväntas behovet av utvecklingsarbete successivt minska och möjliggöra en förflyttning av resurser till den behovsprioriterade tillsynen.

Miljötillsyn står inför en förändring där avdelningen går från tre till fyra enheter. I samband med detta ser vi över vår organisation i stort, vilket innebär att befintliga resurser för utvecklingsarbete allokeras till kompetensöverföring under främst 2026.

Vi ser också behov av kompetenshöjande åtgärder kring ansvarsutredningar för att ytterligare effektivisera tillsynen av förorenad mark och nå effekt av densamma.

Slutligen har förvaltningen identifierat ett potentiellt behov av att förändra taxekonstruktionen för att fortsatt ha ett systemstöd för vår taxemodell. I nuläget är resursbehovet svårbedömt, men en större förändring av taxan kommer sannolikt att kräva resurser under såväl 2026 som 2027.

Sammanställning

Figur 3. Figuren visar behov av årsarbetare exklusive ledning inom miljö- och hälsoskyddstillsyn 2026–2028.

3.4 Driva och samordna stadens miljö- och klimatarbete

3.4.1 Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Trend	2026	2027	2028
Kostnader	Ökande	Svagt ökande	Svagt ökande
Intäkter från projektverksamhet	Svagt ökande	Ökande	Svagt ökande
Kommunbidrag	Ökande	Svagt ökande	Svagt ökande

Tabell 4. Trend för resursbehovet inom driva och samordna stadens miljö- och klimatarbete för 2026–2028

Miljöstyrning – att övergripande driva på för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet

Miljöförvaltningen har under de senaste åren förstärkt kapaciteten att driva och samordna stadens miljö- och klimatarbete. Stödet till stadens förvaltningar och bolag har förbättrats, liksom förvaltningens förmåga att driva uppdrag av utvecklingskaraktär. Detsamma gäller arbetet med att stödja miljö- och klimatprogrammets strategier. Förvaltningen har även utvecklat förmågan att vara pådrivande, bland annat genom att tydligare peka ut ansvar i olika uppföljningar, liksom att driva på stadens arbete för att nå miljömålen genom stadsutvecklingsprocessen.

Förvaltningen bedömer att befintliga resurser är i stort sett tillräckliga för att driva det övergripande miljöstyrningsarbetet effektivt under de närmaste åren. Nedan presenteras de delar inom verksamhetsområdet där resursbehovet är förändrat och föreslås justeras för ökad måluppfyllelse:

Klimat

Förvaltningen har under 2024 och 2025 förstärkt förmågan att driva på utvecklingen inom klimatområdet, bland annat genom rekryteringar av specialistkompetens, etablering av externfinansierade projekt och skapande av nödvändiga faktaunderlag. För 2026 är uppskattningen att befintliga resurser är tillräckliga. Behov av ytterligare kompetens och andra resurser är svårt att uppskatta på längre sikt. Det beror i hög grad på hur väl andra förvaltningar och bolag resurssätter sitt arbete både på utvecklingen och prioriteringen av klimatarbetet i samhället i stort.

Giftfri miljö

Arbetet inom giftfri miljö bedöms som underbemannat och i behov av utökad kompetens. Genom omprioritering kan området utökas från en årsarbetare till två. Det ger förutsättningar för att både driva på och ge tillräckligt stöd till förvaltningar och bolag i deras arbete med giftfri miljö, inklusive kemikaliehantering.

Vattenförvaltning

Förvaltningen bedömer att det saknas tillräckliga resurser för att samverka med nyckelaktörer i genomförandet av Åtgärdsplan för god vattenstatus och de lokala åtgärdsprogrammen. Genom omprioritering kan detta område utökas med en halv årsarbetare. Samordningen med övriga sakområden och förvaltningens roll i stadens samlade vattenorganisation behöver utvecklas ytterligare med avseende på:

- Klimatanpassning
- Kunskapsspridning och utbildningsinsatser
- Dagvattenåtgärder
- Investerings- och reinvesteringsmedel för vattenåtgärder
- Förmåga att söka bidrag och delta i ansökningar med andra parter för att finansiera åtgärder och utveckla stadens arbetssätt.

Luft

I oktober 2024 antog EU-rådet och Europaparlamentet ett reviderat luftkvalitetsdirektiv (2024/2881). Göteborgs Stad har två år på sig för att genomföra direktivets bestämmelser i svensk lagstiftning. Med stor sannolikhet kommer den nya lagstiftningen innebära att miljökvalitetsnormerna skärps, och att Göteborgs Stad kommer att behöva ta fram en färdplan för att klara de kommande gränsvärdena för halterna av partiklar (PM10) till år 2030. Färdplanen behöver vara beslutad senast i december 2028, vilket innebär att förvaltningen behöver börja arbeta med den under 2026.

Förvaltningen bedömer att det inte kommer att behövas utökade resurser för uppdraget under 2026. Det är sannolikt att miljökvalitetsnormerna skärps och från 2027 räknar förvaltningen med att detta område behöver utökas med en halv årsarbetare och ytterligare omkostnader.

Utvecklingsarbete

Arbetet med att förstärka förvaltningens förmåga att vara pådrivande och driva utveckling kommer att fortsätta med oförminskad intensitet. Det kan bland annat innebära att fördela om en del resurser från uppföljning till utveckling, utan att tappa bort behovet av grundliga analyser för att kunna utveckla faktabaserade insatser för att driva på arbetet inom den ekologiska dimensionen.

3.5 Miljöövervakning

3.5.1 Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Ekologisk övervakning

Förvaltningens ekologiska övervakning är i behov av utökade ekonomiska medel till konsulttjänster för att kunna svara mot stadens behov i rollen som verksamhetsutövare, markägare och exploatör. Bland annat behöver förvaltningen växla upp arbetet med att kartlägga, inventera och övervaka:

- Invasiva främmande arter
- Arter, biotoper och ekologisk grön infrastruktur
- Gifter och föroreningar

Genom omprioritering så förstärks resurserna inom miljöövervakning med minst en halv miljon kronor i perioden 2026–2028.

3.6 Stadsutveckling

3.6.1 Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Miljöförvaltningen driver på för en ekologiskt hållbar stad genom stadsutvecklingsprocessen, där förvaltningen bland annat ger inspel till planprogram, detaljplaner och bygglov och samverkar med de stadsutvecklande förvaltningarna. Miljöutredarna som arbetar med planärenden har delvis egen expertis inom sakområden, som till exempel buller och ekologi, och tar vid behov hjälp av kollegor på förvaltningen med ytterligare expertis.

Resursbehovet beror av stadsutvecklingen i Göteborg i stort, men bedöms på det stora hela vara oförändrat under de närmaste åren.

3.7 Energi- och klimatrådgivning

3.7.1 Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Energi- och klimatrådgivningen har fått minskade statliga bidrag för 2025, från 2 miljoner för 2024 till 1,67 miljoner kronor. För att fortsätta verksamheten, som är både effektiv och uppskattad bland både privathushåll, föreningar/organisationer och små och medelstora företag behöver skillnaden mellan förvaltningens kostnader för två årsarbetare och statliga bidrag täckas, med 400 tkr. Energimyndigheten har signalerat att det kan bli ytterligare minskningar av de statliga bidragen för 2026, men inget är bekräftat.

4 Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden

Följande tidigare tilldelade uppdrag från kommunfullmäktige bedöms kunna avslutas under 2026–2028, vilket kan påverka resursbehovet under perioden.

Uppdrag	Behov av kommunbidrag jämfört med 2025, förändring för 2026–2028
Miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen får i uppdrag att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras. I uppdraget ingår även att miljö- och klimatnämnden ska ta fram ett stöd för nämnder och bolagsstyrelser att kunna synliggöra sina klimatåtaganden på ett enhetligt sätt där tillkommande administration minimeras.	Oförändrat resursbehov för 2026. Därefter beror det på uppdragets resultat och slutsatser från det.
Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att samordna framtagandet av en stadengemensam handlingsplan för förorenade områden i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser.	Minskande resursbehov under 2026 då uppdraget avslutas.
Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att inrätta och utveckla en samarbetsfunktion för Göteborgs Stads aktörer med koppling till livsmedelsförsörjning.	Oförändrat resursbehov för 2026. Därefter beror det på uppdragets resultat plus beslut med anledning av revideringen av Miljö- och klimatprogrammet.
Miljö- och klimatnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att utveckla arbetet med medborgarråd för Göteborgs Stads miljö- och klimatomställning, utifrån inhämtade erfarenheter från tidigare medborgarråd	Oförändrat resursbehov för 2026 under förutsättning att uppdraget försätts efter 2025.
Miljö- och klimatnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att synliggöra målbilden för miljö- och klimatprogrammet och involvera fler inom civilsamhälle, näringsliv och akademi att bli en del i omställningen.	Oförändrat resursbehov för 2026 under förutsättning att uppdraget försätts efter 2025.

Tabell 5. Resursbehov för tidigare tilldelade uppdrag från kommunfullmäktige för 2026–2028

5 Uppdrag från nämnden

Följande tidigare tilldelade uppdrag från nämnden bedöms kunna avslutas under 2026–2028, vilket kan påverka resursbehovet under perioden.

Uppdrag	Behov av kommunbidrag jämfört med 2025, förändring för 2026–2028
Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utveckla IT-baserad samling, hantering och delning av miljödata i Göteborgs stad.	Satsning som kräver ökat resursbehov för perioden.
Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utveckla systematik och samordning av Göteborgs stads arbete med biologisk mångfald.	Oförändrat resursbehov.

Tabell 6. Resursbehov för tidigare tilldelade uppdrag från nämnden för 2026–2028.

6 Resursbehov 2026–2028

Nedan redovisas det samlade uppskattade resursbehovet för 2026–2028 utifrån de prioriteringar som har beskrivits ovan. Detta utgör sedan underlag för fortsatt planering. Det är viktigt att notera att resursbehovet för 2026 inte är att betrakta som en budget för 2026.

Angivna kostnader i tabeller nedan anges i tusental kronor och är beräknade i 2025 års pris- och lönenivå. Beloppen ska alltså räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) i samband med budgetarbetet inför 2026.

6.1 Sammanställning resursbehov 2026–2028

Personalvolym och nettokostnader	Budget 2025	Behov 2026	Behov 2027	Behov 2028
Personalvolym årsarbetare	238,2	240,7	241,3	239,4
Intäkter, tkr	92 322	97 494	99 945	99 995
Personalkostnader, tkr	-184 527	-184 824	-186 326	-184 700
Övriga kostnader, tkr	-51 445	-53 820	-54 769	-56 445
Behov av nämndbidrag	143 650	141 150	141 150	141 150
Resultat	0	0	0	0

Tabell 7. Totalt resursbehov 2026–2028

Respektive område beskrivs mer detaljerat i kapitel 2 till 5 ovan. Reduktionen med 2,5 miljoner kronor motiveras av att nämnden har beslutat om ny taxa för alkohol och tobak från och med 2026.

6.2 Ledning och stödavdelningar

Kostnader för förvaltningsledning och stödavdelningar finansieras genom att kärnverksamheten betalar overhead (OH). Overhead fördelas jämnt på antalet medarbetare i kärnverksamheten.

Personalvolym och nettokostnader	Budget 2025	Behov 2026	Behov 2027	Behov 2028
Personalvolym årsarbetare	63,4	65,7	65,0	64,0
Intäkter, tkr	360	400	400	400
Personalkostnader, tkr	-51 233	-52 957	-53 000	-52 000
Övriga kostnader, tkr	-38 336	-39 000	-38 500	-38 000
Behov av OH	89 209	91 557	91 100	89 600
Resultat	0	0	0	0

Tabell 8. Resursbehov för ledning och stödavdelningar 2026–2028

6.3 Miljö- och klimatnämnden

Personalvolym och nettokostnader	Budget 2025	Behov 2026	Behov 2027	Behov 2028
Personalkostnader, tkr	-543	-540	-540	-540
Övriga kostnader, tkr	-163	-180	-180	-180
Overhead, tkr	-998	-1 034	-1 022	-1 010
Behov av nämndbidrag	1 704	1 754	1 742	1 730
Resultat	0	0	0	0

Tabell 9. Resursbehov, miljö- och klimatnämnden 2026–2028

6.4 Livsmedelskontroll och tillstånd

Personalvolym och nettokostnader	Budget 2025	Behov 2026	Behov 2027	Behov 2028
Personalvolym årsarbetare	56,5	56,4	56,6	56,4
Intäkter, tkr	46 277	52 918	52 915	52 915
Personalkostnader, tkr	-40 118	-40 053	-40 190	-40 053
Övriga kostnader, tkr	-1 991	-1 990	-1 990	-1 990
Overhead, tkr	-28 252	-29 170	-28 922	-28 489
Behov av nämndbidrag	24 084	18 295	18 187	17 617
Resultat	0	0	0	0

Tabell 10. Resursbehov, avdelningen för livsmedelskontroll och tillstånd 2026–2028

6.5 Miljötillsyn

Personalvolym och nettokostnader	Budget 2025	Behov 2026	Behov 2027	Behov 2028
Personalvolym årsarbetare	67,5	65,9	65,5	64,8
Intäkter, tkr	41 788	40 676	42 130	42 180
Personalkostnader, tkr	-50 318	-47 290	-47 360	-46 871
Övriga kostnader, tkr	-2 766	-2 316	-2 266	-1 766
Overhead, tkr	-34 647	-34 091	-33 456	-32 718
Behov av nämndbidrag	45 943	43 021	40 952	39 175
Resultat	0	0	0	0

Tabell 11. Resursbehov, avdelningen för miljötillsyn 2026–2028

6.6 Miljöstrategi

Personalvolym och nettokostnader	Budget 2025	Behov 2026	Behov 2027	Behov 2028
Personalvolym årsarbetare	50,7	52,7	54,2	54,2
Intäkter, tkr	3 897	3 500	4 500	4 500
Personalkostnader, tkr	-42 315	-43 984	-45 236	-45 236
Övriga kostnader, tkr	-8 189	-10 334	-11 833	-14 509
Overhead, tkr	-25 312	-27 262	-27 701	-27 383
Behov av nämndbidrag	71 919	78 080	80 269	82 627
Resultat	0	0	0	0

Tabell 12. Resursbehov, avdelningen för miljöstrategi 2026–2028

6.7 Totalt resursbehov för 2026 per avdelning

Avdelning	Års-arbetare	Intäkter tkr	Personal-kostnader tkr	Övriga kostnader tkr	Overhead tkr	Behov av kommun-bidrag tkr
Ledning och stöd	66	400	-52 957	-39 000	91 557	0
Miljö- och klimatnämnden	0	0	-540	-180	-1 034	1 754
Livsmedelskontroll och tillstånd	56	52 918	-40 053	-1 990	-29 170	18 295
Miljötillsyn	66	40 676	-47 290	-2 316	-34 091	43 021
Miljöstrategiska	53	3 500	-43 984	-10 334	-27 262	78 080
Summa	241	97 494	-184 824	-53 820	0	141 150

Tabell 13. Totalt resursbehov per avdelning 2026–2028

Miljöförvaltningen

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se

